

L'amiga genial

Elena Ferrante

EL LLIBRE DE LA SETMANA

★★★★★

Trad. Marta Hernández Pibernat. La Campana. 512 pàg. 24,90 €.

Si Elena Ferrante fos un objecte, seria una pedra. La veig de color gris, gairebé blanc. De tacte, dur. Aspre, sens dubte. I amarada de la calor que transmet un sol desèrtic. No és una pedra qualsevol, esclar. Sinó una pedra que desperta un crit aquí dins, a les entranyes, i desperta una força massa evident per negar-la. Ens demana que l'agafem, i ho fem. L'agafem, la sospesem. I la llancem després d'encongir tot el cos. Amb totes les nostres forces. I no contra l'infinit o contra el buit o contra una diana en forma de pinya o de llauana de Coca-Cola. La llancem contra un altre home. Una altra dona. Els nostres germans. Per fer-los. Per fer-los mal. Perquè desapareguin.

Aquesta pedra és l'Elena Ferrante. La violència primària. La més familiar. Aquella a la qual sovint no posem nom. I que ens converteix en homes torts.

En dones malgirbades. En criatures arronsades.

Feia temps que esperàvem llegir-la en català. Han passat els anys, i amb els anys tres llibres imprescindibles. *L'amor molest*, *Els dies de l'abandonament*, *La filla fosca...* Però l'espera s'ha acabat. Ara arriba *L'amiga genial*, la primera part de la trilogia *Dues amigues*, cosa que només podem celebrar. No ximplen com l'escuma del xampany, sinó disposats a submergir-nos en sentiments que desem al calaix més baix de l'escriptori, aquell que només de tant en tant obrim. Allà haurà desat la intensitat dels sentiments que s'enganxen al coll, els suburbis en blanc i negre de Nàpols i dues nenes que creixen sota un mateix signe. La pedra.

Qui parla és la Lenù, i ens diu que hi ha una nena, la Lila, que és prima i intel·ligent. Però, sobretot, prou salvatge per ignorar els codis i desafiar l'avorriment que l'envolta. Les injustícies que l'asfixien. La misèria que vol convertir-la en víctima. Com tots nosaltres, la Lenù es rendeix a l'encant de la Lila, i la resta no seria difícil de resumir. Perquè els amors difícils duren per sempre, i els nens terribles perden les batalles a pedrades contra la vida. Esclar que cap resum no faria justícia a un llibre que no és una història, sinó una pedra. Cal llegir-la. Empassar-se-la. *-Marià Veloy*

NOTA AL PEU Un llibre on la infància és molt violenta.

QUI ÉS ELENA FERRANTE?

SENSE BIOGRAFIA...

No hi ha fotografies de la Ferrante, ni tampoc dades biogràfiques. Només rumors, i teories estrafolàries. Hi ha qui assegura que darrere d'aquesta autora s'amaga Luther Blissett.

...PERÒ AMB POÈTICA

Que li faci mandra veure's sotmesa a l'escrutini públic no vol dir que no tingui poètica. La té i l'exposa a 'La frantumaglia' a partir d'entrevistes i cartes a l'editor i a alguns lectors.

Hollister 5320

★★

Daniel Palomer
L'Altra Editorial.
191 pàg. 16,90 €

Després d'onze anys silent, Daniel Palomer (1949) torna amb la història d'un home quasi seixantí que viatja dos dies al poble on va créixer per resoldre interrogants nascuts de secrets familiars i esquerps. Palomer, metge de capçalera, situa el punt de vista en un pacient que és, alhora i cloent una mena de cercle, el metge d'un poble a qui diagnostiquen càncer. Amb el viatge per l'espai i pel temps –literal però també metanarratiu abusant del *flashback*–, el lector copsa l'horror, el trasbals i la intolerància íntims de la Guerra Civil. La ficció pot ser reveladora de la realitat, diu l'autor, per a

qui escriure és part de l'oci. Tot i anestesiats en un "somni artificial", en Pau detalla la seva pròpia operació de colostomia: com qui relata la seva mort però en escatològic. Si l'autor deixés clar que el personatge narra sota els efectes de la maria, les trifulgues mentals d'en Pau s'entendrien pels efectes del narcòtic. Però no. No hi ha droga. En Pau s'autodescriu com un "anus contra natura": les seves fatulències aniran a parar, a partir d'ara, a una bossa externa adherida a la panxa.

El llenguatge bascula entre un peculiar concepte líric arcaic, l'enrevessament de la metàfora tova i la pregunta introspectiva en cascada. El resultat és un llibre sobre l'acceptació dels contratemps vitals, però el lector no acaba de valorar si en Pau s'ha despertat mai del somni artificial. *-Anna Carreras*

NOTA AL PEU És millor el relat del passat que el del present.

101 llibres de BCN

Per David Castillo

01

'(Quasi) tots els contes', Marta Pessarrodona

Impossible separar l'obra poètica de Marta Pessarrodona de les ciutats que recrea i on l'ha escrita. Més que una visió cosmopolita amaga un estat d'ànim, l'estimulació del canvi de paisatge, gairebé sempre en entorn urbà. L'escriptora vallesana ho ha fet, així mateix, en la seva obra en prosa. Ho comprovem als contes, on van apareixent diferents ciutats, sempre

amarades de lectures. Començant per la seva ciutat natal, Terrassa, a més de Berlín, Zuric, Londres, Friburg, Viena... També, però, de Barcelona, on barriades com el Guinardó, on va viure, el carrer Balmes i, sobretot, la Rambla conformen un univers explícit. Hi ha contes amb una gran presència, com ara *El quest d'Elizabeth*, *La mala vida*, *Urbis et Puellae* –amb el 7Portes, el Sepu i una Granja Catalana–, però em quedo amb l'homenatge a Montserrat Roig del relat *L'elisir d'amore a la meva hora violeta*. La Rambla, el Liceu i l'Hotel Internacional li donen un perfum, acompanyat d'una de les odes de Joan Maragall. Excel·lent!